

umirjeno povečanje temeljnih kategorij rasti. Ob tako doseženi rasti pa na področju kvalitativnih kazalcev nismo dosegli željenega razvoja, s čemer je do določene mere izostal načrtovan premik v boljše kvaliteto gospodarjenja. Leto 1985 smo zaključili z relativno znižanim deležem sredstev za nove naložbe in s padajočima stopnjama rentabilnosti in ekonomičnosti poslovanja, kar daje omejene možnosti hitrejšemu zagonu v prihodnje.

Na področju družbenih dejavnosti so se nemoteno odvijali vsi osnovni in dogovorjeni programi. Predčasno so bile realizirane tudi vse naloge iz programa izgradnje objektov družbenega standarda samopriskevka II. in III. S tem, da smo za to pravočasno pripravili potrebne osnove in tem vprašanjem posvečali vso pozornost smo v največji možni meri prispevali, da so se sredstva občanov iz samopriskevka II. in III. dejansko optimalno koristila.

Manj uspešno smo realizirali naloge na področju urejanja prostora, katere bi se dalo z nekoliko več volje in znanja vseh udeležencev dogovarjanja o namenski rabi prostora bolje izpeljati, navkljub novi prostorski zakonodaji z zahtevano novo vsebino in postopki urbanističnega načrtovanja. Čeprav se je dotok finančnih sredstev zmanjšal so bile naloge komunalnega gospodarstva dokaj uspešno realizirane, dosežen pa je bil tudi planiran obseg stanovanjske izgradnje. Rast splošne porabe občine je sledila vsem družbenim usmeritvam, opredeljenim z dogovori o politiki in sredstvih splošne porabe v SR Sloveniji in v mestu Ljubljana.

Zadovoljivo so bile opravljene naloge na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

V krajevnih skupnostih ostaja nedorečena problematika financiranja razvoja in vzdrževanje objektov krajevnih skupnosti.

Ocenjujemo, da smo z upoštevanjem vplivov iskanja ukrepov za vodenje ekonomske politike širše družbene skupnosti in prilaganja ekonomskih subjektov takšnemu stanju, dosegli dobre rezultate.

POVZETEK IZ DOPOLNITEV OCENE POLITIČNO VARNOSTNIH RAZMER v občini Ljubljana-Šiška za leto 1985 in tekoče obdobje

1. UVOD

Ocena politično varnostnih razmer za leto 1985 in tekoče mesece leta 1986 izhaja iz sprotnega ocenjevanja razmer, ki so ga opravljale družbenopolitične organizacije v občini in še posebej iz ocen, ki sta jih sprejemala Komite za SLO in DS ter Svet za SLO in DS. Izhajajoč iz specifičnih, za našo družbenopolitično skupnost opredeljenih ugotovitev, lahko ocenimo, da so kljub zaostrenim pogojem gospodarnosti in življenja v obravnavanem obdobju političnovarnostne razmere razmeroma dobre. Osnova za tako oceno so tako rezultati, ki smo jih dosegli pri gospodarjenju in obvladovanju problemov, kot tudi širina samoupravnega in političnega delovanja, ki zajema vedno širši krog naših delovnih ljudi in občanov. Zavedamo se, da je stopnja stabilnosti političnih razmer neposredno povezana in odvisna od ekonomskih razmer kot tudi učinkovitosti delovanja subjektivnih sil pri razreševanju ključnih vprašanj v naši družbi. Zato smo tem vprašanjem v preteklem obdobju posvečali še posebno pozornost.

Kot ena najbolj gospodarsko razvitih občin v SR Sloveniji imamo ob 87.000 prebivalcih kar 41.697 zaposlenih. Gospodarsko moč še vedno v največji meri predstavlja industrija, zlasti strojogradnja, elektroindustrija, bazična predelovalna industrija, živilska in tekstilna industrija, pa tudi promet in trgovina. Mnoge organizacije združenega dela iz posameznih naštetih področij po svoji zasnovi, rezultatih gospodarjenja, proizvodnem programu in razvojnih načrtih sodijo v sam vrh jugoslovanske industrije in so pomemben dejavnik pri premagovanju bremen stabilizacije in opredeljevanju trendov razvoja v naši družbi. Pri tem pa se kaže relativno visoka odvisnost proizvodnje glede možnosti zagotavljanja surovin, reprodukcijskih materialov in rezervnih delov tako na domačem trgu kot tudi iz uvoza. Industrija in celotno gospodarstvo občine je močno orientirano v izvoz, še posebej na konvertibilno področje.

Ob takih potencialih gospodarstva so ustrezno razvita tudi področja družbenih dejavnosti. V družbeno organiziranem varstvu imamo 55% vseh otrok, 15 osnovnih šol in 2 podružnični obiskuje 9.391 učencev, 3 šole srednjega usmerjenega izobraževanja so glede na pestrost izobraževalnih programov polno zasedene. Imamo dobro organizirano zdravstveno varstvo itd.

V občini, za katero je značilna bogata revolucionarna preteklost 22. junija 1941 je bil v naši občini sprožen strel proti okupatorju-aktivno delujejo družbenopolitične organizacije, mnoge družbene organizacije in društva in pomembno prispevajo k stabilnosti politično varnostnih razmer.

2. Uresničevanje samoupravnih družbenih odnosov

Ob zahtevno postavljeni resoluciji za leto 1985, obenem pa visokem naraščanju industrijske proizvodnje in izvoza v preteklih letih, z doseženimi rezultati v letu 1985 me moremo biti v celoti zadovoljni. Ob sicer še zadovoljivi rasti industrijske proizvodnje (3,6%), ki pa ne dosega resolucije opredelivte (5-6%), velja še posebej izpostaviti, da na področju izvoza nismo dosegli predvidenih rezultatov, saj je izvoz napram preteklem letu večji za 1,1%, kar močno odstopa od naloge, ki smo jo opredelili v planu. Ob tem pa velja kot pozitivno opredeliti, da so se v letu 1985 k sicer že standardno na izvoz naravnanim organizacijam združenega dela pridružile nakatero nove, sicer manjše organizacije združenega dela, ki so pomembno prispevale k obsegu izvoza, še zlasti na konvertibilno področje. Poudariti je potrebno, da nekateri sedanji ukrepi monetarne politike ne spodbujajo izvoza in celo ogrožajo ekspanziven nastop naših organizacij združenega dela na zahtevnih konvertibilnih trgih. Pokritost uvoza z izvozom je, če ne upoštevamo Petrol DO Zemeljski plin, ugodna tako, za uvoz v celoti kot tudi samo za uvoz iz konvertibilnega področja. Ob močno izrabljeni opremi in zmanjšanju investicij je bilo tako povečanje proizvodnje doseženo z 1,9% povečanjem zaposlenih, istočasno pa se je zaposlenost znižala za 2,3%.

Ob takih rezultatih gospodarjenja smo lani v občini dosegli povprečni osebni dohodek v višini 59.302 din, kar je za 98,5% več napram letu poprej. Osebni dohodki so zaradi specifičnih razmer naraščali v družbeni dejavnosti nekoliko hitreje kot v gospodarstvu. Tako povečanje presega okvire, ki jih opravičujejo doseženi gospodarski rezultati in kaže, da niso uspeli zaustaviti teženj po prilaganju, pogosto pa tudi prehitvevanju osebnih dohodkov naraščanja življenjskih stroškov. Taka gibanja so bila značilna še zlasti v zadnjih mesecih leta 1985, nadaljevala pa so se tudi še v prvih mesecih letošnjega leta. Po podatkih za mesto Ljubljana so minimalni osebni dohodki ob takih gibanjih rasli hitreje (99%) kot življenjski stroški (78,2%) in so tako realni osebni dohodki v Ljubljani po nekajletnem padanju lani porasli napram letu 1984 realno za 11,1%. To se je pozitivno odrazilo še zlasti ne nekaterih področjih, kjer so osebni dohodki občutno zaostajali za rastjo v gospodarstvu, še posebej med upokojenci, v šolstvu, zdravstvu in drugod. Pri tem pa velja poudariti, da so se v precej organizacijah združenega dela lani borili proti nizkim osebnim dohodkom in da je po podatkih za mesec september preko 9.000 zaposlenih v naši občini prejemale manj kot 50.000 din na mesec.

Število organizacij združenega dela, ki so leta 1985 poslovale z izgubo, se napram preteklem letu ni povečalo, čeprav je izguba v absolutnem merilu močno narasla. Skupno je bilo izgub za približno 1,7 milijarde din, pri čemer velja ugotoviti, da so se izgube pojavile na novih področjih. Medtem ko smo v preteklosti srečevali izgube zlasti na področju gradbeništva, jih lani na tem področju ni bilo. Kar 1,3 milijarde din izgub je nastalo na področju elektroindustrije, kar terja, ne glede na to, da jih je bila večina izgub pokrita znotraj delovnih organizacij združenega dela, podrobnejšo proučitev.

Težave v poslovanju, so pogosto povezane s problemi delitve sredstev za osebne dohodke, so vplivale tudi na nezadovoljstvo delavcev. Obseg izražanja nezadovoljstva se napram preteklemu letu ni povečala, je pa kljub temu resno opozorilo, da je potrebno odločneje uveljavljati socialistično samoupravljanje in vlogo delavca. Kot skupna značilnost teh pojavov se namreč kaže, da niso več vzrok izključno osebni dohodki, temveč vedno pogosteje nejasne razvojne perspektive.

K nezadovoljstvu delovnih ljudi in občanov med drugimi lahko prispeva razreševanje problemov na področju stanovanjske graditve in na področju komunale. V občini Šiška se ob problemih vrtočnega naraščanja cen na področju gradnje stanovanj še posebej izpostavlja vprašanje bodoče stanovanjske graditve, saj pripravljenih zemljišč praktično ni več. Na področju komunalnega gospodarstva je največ problemov v obmestnem področju, zlasti pri oskrbi z vodo, vprašanj kanalizacije, toplifikacije, cest itd. Čedalje bolj prisotna so zaostrena vprašanja varovanja okolja oziroma njegovega onesnaževanja. V razmerah, ko je velik del industrije v neposredni bližini varovalnih zajetij pitne vode, so ta vprašanja, še zlasti zaradi konkretnih primerov onesnaženja, pomembno vpliva na razpoloženje občanov.

3. Značilnosti razmer, delovanja in razvoja političnega sistema

Ob izteku tretjega mandatnega obdobja dela delegatske skupščine so stopala v ospredje vprašanja, ki zavirajo hitrejši razvoj samoupravnih socialističnih odnosov in delegatskega sistema, ki se izražajo s pojavi krepitve etatizma, rasti inflacije, padanja akumulativne sposobnosti gospodarstva, administrativnega omejevanja splošne, skupne in osebne porabe ter s tem padanja življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov.

Prav zato so bile prisotne analitične razprave, kaj ovira kvalitetnejše delo vseh zborov skupščine, še posebej zbora združenega dela. Izražena potreba po krepitvi vloge temeljnih in konferenčnih delegacij kot tudi borba za opredeljevanje takih vsebin dnevnih radov

skupščine, ki omogočajo sprejemanje stališč skozi vpliv delegatov, mora postati metoda in način dela. Pri tem pa je potrebno okrepiti delovanje družbenopolitičnih organizacij v temeljnih okoljih, še posebej v krajevnih skupnostih, hišni samoupravi itd.

Doseženi rezultati na področju delovanja delegatskega sistema so kjub slabostim, ki so jih delovni ljudje in občani izpostavljali, da bi se le-te odpravljale, dobili potrdilo v široki politični aktivnosti priprav in izvedbe volitev. Množičen odziv v fazi evidentiranja, odgovoren odnos v fazi kandidiranja kot tudi množičen odziv na volitvah kaže na zaupanje najširših ljudskih množic v delegatski sistem, na pripravljenost za reševanje vseh zapletenih družbenih problemov na demokratičen način. Od 105.357 volilnih opravičencev se je volitev udeležilo 91.246 volilcev ali 87,24%.

4. Splošne politično varnostne razmere

V letu 1985 so se razmere na mnogih področjih varnosti občanov, njihovega in družbenega premoženja pomembno izboljšale. Z izgradnjo obvoznih cest in avtocest se je bistveno povečala prometna varnost, zmanjšalo se je število nesreč, še zlasti z najhujšimi posledicami. V upadanju je tudi število deliktov zoper osebo in družbeno premoženje. Pri tem še vedno velja, da največji del teh deliktov odkrivajo strokovni organi javne varnosti, manj pa organi znotraj organizacij združenega dela. To kaže na še vedno premajhno osveščenost za samozaščitno ravnanje in delovanje, čeprav gre tudi za nekaj primerov večjega ogrožanja družbenega premoženja.

V letu 1985 smo se v naši občini srečali z nekaj primeri izražanja nacionalne nestrpnosti. Pri tem velja poudariti, da so bili zlasti dogodki na športnih igriščih deležni soglasne obsodbe najširšega kroga delovnih ljudi in občanov naše občine in širše družbe.

Z ustreznim delovanjem in aktivnostjo družbeno političnih organizacij med ljudmi smo uspeli zagotoviti ustrezen nivo varnostno političnih razmer v času turistične sezone in po njej. Zato nismo imeli primerov s političnim obeležjem.

Na področju javnega reda in miru so tudi v tem obdobju veljavne dosežane ugotovitve, da se največ deliktov pojavlja v gosto naseljenih področjih naše občine. Pri tem velja izpostaviti, da se število deliktov zmanjšuje. Posebej je to pomembno na področju mladinske delikvence.

Zaključek

Na osnovi navedenega ocenjujemo, da obstajajo možnosti za objave konfliktnih situacij in nekaterih elementov izrednih razmer predvsem, če bi te naraščale in ob eventuelni povezavi z drugimi dejavniki subverzivnega delovanja. Do takih pojavov lahko pride:

— v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo ali so na meji rentabilnosti. Natančna opredelitev teh organizacij je težavna zaradi trenda slabšanja ekonomskega položaja in različne narave izgub;

— v organizacijah združenega dela, ki so v težki situaciji zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za zagotovitev obratnih sredstev, sredstev za osebne dohodke in tekoče poslovanje kot posledica visokih obresti na kredite;

— v organizacijah združenega dela, v katerih je bilo že izraženo politično nerazpoloženje (izsiljeni sestanki, prekinitve dela) zaradi nizkih osebnih dohodkov, nerazvitih samoupravnih odnosov, nejasnih razvojnih perspektiv ipd.

Zato je potrebno, da so za ta področja osnovni ukrepi za preprečevanje izrednih pojavov vsebovani v akcijskih programih družbeno političnih organizacij in sanacijskih programih organizacij združenega dela. V okviru družbenopolitične skupnosti bomo z usklajeno akcijo družbenopolitičnih organizacij stalno prisotni pri spodbujanju in spremljanju aktivnosti. Izvršni svet občinske skupščine in zbor združenega dela pa morata tekoče spremljati uresničevanje in izdelavo sanacijskih načrtov ter dajati pobude za ustrezne kadrovske, samoupravne in ekonomske ukrepe ter spremljati njihovo izvajanje.

Tudi na področju družbenih dejavnosti lahko ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer in prepočasnem uveljavljanju svobodne menjave dela prihaja do izrazov nezadovoljstva. Zato je nujno, da se v okviru samoupravnih interesnih skupnosti zagotovi večji vpliv uporabnikov za oblikovanje programov ter nadaljuje aktivnosti za hitrejšo izenačenje materialnega položaja delavcev v organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti z delavci v materialni proizvodnji. Posebno odgovornost za to nosijo Komite za družbene dejavnosti, strokovne službe ter sindikat kot nosilec politične akcije.

Do konfliktnih situacij lahko pride tudi v organizacijah združenega dela in v posameznih okoljih, kjer je izrazita večnacionalna sestava delovnih ljudi in občanov ter migracija zaposlenih občanov, ob zanemarjanju načel enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti ter neustreznem vključevanju v samoupravne aktivnosti.

Zato je potrebno okrepiti družbeno aktivnost vseh subjektivnih sil pri vključevanju samoupravnega delovanja ter zagotavljanje minimalnih standardov pri zapostavljanju preko ustreznih organov. V krajevnih skupnostih pa se mora socialistična zveza še posebej angažirati pri vključevanju delovnih ljudi in občanov v krajevno samoupravo za razreševanje tekočih problemov.

Krepiti moramo tudi idejnopolično delo v vzgojnovarstvenih organizacijah in šolah ter vzgojno delo z mladimi v vseh okoljih.

Pod vplivom spleta različnih okoliščin lahko pride do eksponiranja našemu sistemu nasprotnih sil, delovni ljudje in občani pa bi ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer lahko temu podlegli.

To narekuje potrebo po večji aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov za večjo učinkovitost ter krepitev samoupravnega delovanja posameznikov in odgovornih subjektov.

Zaradi prisotnega malomarnega odnosa do družbenega premoženja morajo komiteji za SLO in DS, zlasti pa organi delovske kontrole, delovski sveti, sindikat, poslovodni organi, hišni sveti obravnavati stanje na področju varovanja družbenega premoženja v sklopu ocenjevanja politično varnostnih razmer v siehernih delovnih in bivalnih okoljih.

Z načrtno skicijo pa morajo vsi dejavniki družbene samozaščite stalno usmerjati svoje aktivnosti v obveščanje delovnih ljudi in občanov o nastalih družbeno škodljivih pojavih in njihovem odpravljanju, kajti informiranje je del vzgoje in pogoj za uspešno opravljanje nalog.

Predpogoj za uresničevanje navedenega pa je, da se vsi nosilci varnostno-političnega delovanja, predvsem v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, temeljito seznanijo z vsebino varnostnih načrtov in v posameznih okoljih, da redno ocenjujejo varnostno-politične razmere in da so te ocene sestavni del varnostnih načrtov, ki vsebujejo tudi ukrepe za reševanje nastalih razmer.

Ljubljana, april 1986

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

Uprava za družbene prihodke

DAVČNI SISTEM IN DAVČNA POLITIKA

Poročilo o izvajanju v letu 1985

I. UVOD

Podlaga za oblikovanje davčnega sistema in davčne politike je Ustava SR Slovenije in sodita v pristojnost družbeno političnih skupnosti. Sistem, vire in vrste davkov, taks in drugih davščin oziroma obveznosti za financiranje družbene režije določajo republiški zakoni. Ti zakoni so zlasti: zakon o davkih občanov, zakon o taksah, zakoni o prometnih davkih ter zakoni, ki urejajo obveznosti za področje družbenih dejavnosti oziroma druga samoupravna interesna področja.

Zveza ureja davčno področje, ki ima vpliv na enoten jugoslovanski trg in odnose s tujino, nadalje s področja davčnega sistema in davčne politike zveza ureja kolizijska razmerja med republikami in pokrajinami. Zveza skrbi za dogovarjanje republik in pokrajin o temeljnih načelih davčnega sistema in davčne politike v skladu z ustavnimi določili, ki je podlaga za republiško davčno zakonodajo.

Občinski davčni predpisi so sestavni del celotnega davčnega sistema in davčne politike v SR Sloveniji, ki imajo pomemben vpliv na družbeno ekonomske odnose. Zato občina tem nalogam posveča mnogo pozornosti, da sistem in davčno politiko usklajuje z drugimi družbeno političnimi skupnostmi, da ne prihaja pri izvajanju davčne politike do neutemeljenih razlik.

II. OBLIKOVANJE SISTEMA IN DAVČNE POLITIKE

Davčna politika sodi v republiško pristojnost, ki jo v načelu oblikuje v skladu z dolgoročno in srednjeročno ekonomsko politiko. V zvezi s tem republika sprejema ustrezne sistemske predpise s področja družbenih prihodkov, ki so podlaga za oblikovanje konkretne davčne politike v republikah in občini.

Sistem in davčno politiko v občini snuje skupščina občine, ki samostojno predpisuje višino in vrsto davkov, taks in drugih družbenih prihodkov v skladu s sistemskimi predpisi in dogovorjeno politiko po načelu zlasti, da:

— vsak občan prispeva k zadovoljevanju splošnih družbenih potreb po svoji gospodarski moči,

— občani plačujejo davke in druge obveznosti po načelu sorazmernosti, da družbeni skupnosti prispeva več tisti občan, ki dosega večji dohodek,

— občani na območju občine ob enakih, s predpisi določenih pogojih, plačujejo enake družbene obveznosti,

— občina predpisuje družbene obveznosti v takem obsegu, da se z njimi občane trajno spodbuja k večji produktivnosti dela in da